

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Grote Heerweg (Waregem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018I240
September 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	7
1.3	Gemotiveerd advies.....	8
1.4	Conclusie	9
1.5	Bibliografie	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

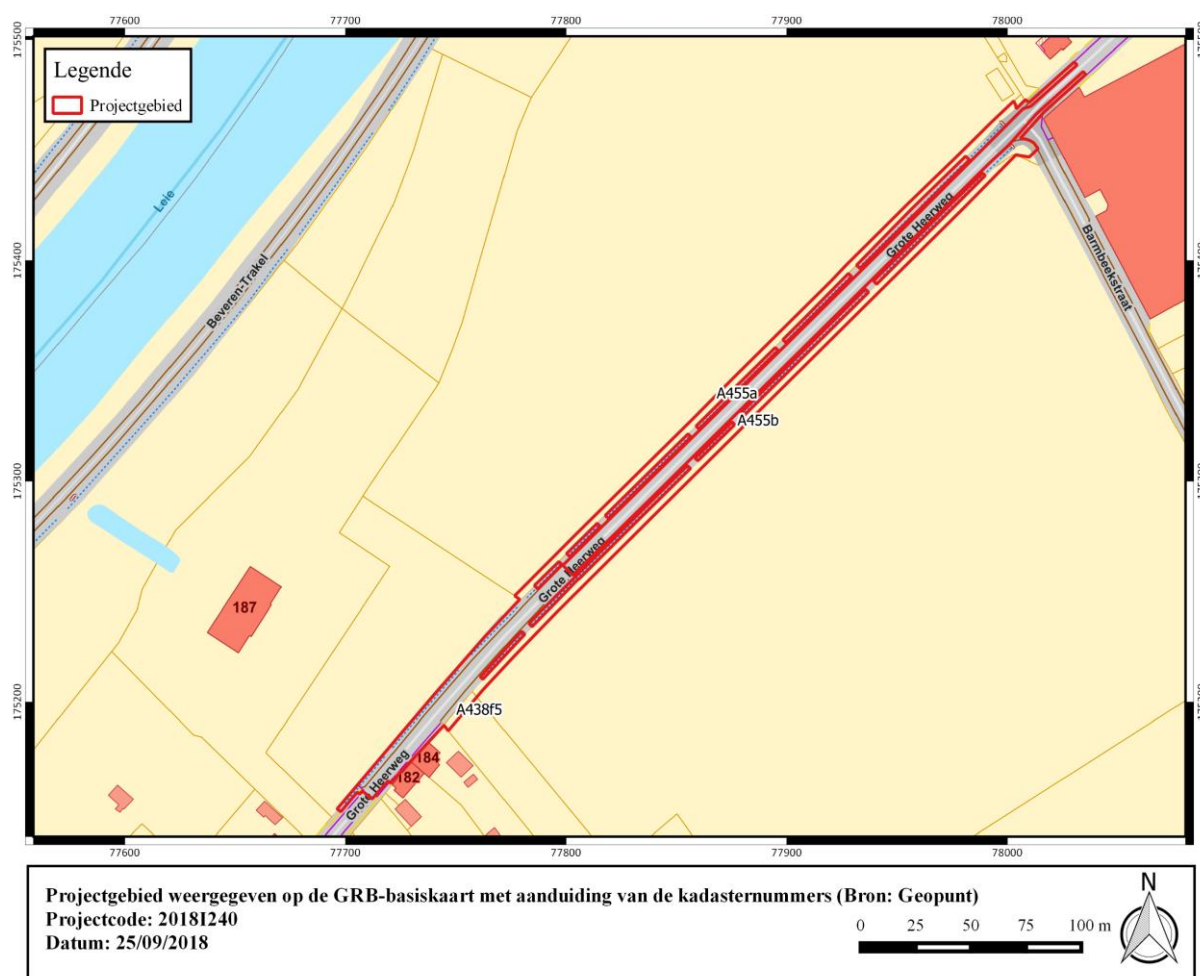

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	NV Plantec Nieuwpoortsesteenweg 399 8400 Oostende	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Waregem
	Deelgemeente	Beveren
	Postcode	8791
	Adres	Grote Heerweg 8791 Beveren
	Toponiem	Grote Heerweg
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 77579$ $Y_{\min} = 175113$ $X_{\max} = 78143$ $Y_{\max} = 175505$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Waregem, Afdeling 4, Sectie A, nr's: 455a, 455b, 438f5 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een fietspad en een gedeeltelijke heraanleg van de weg en de riolering langsheen het tracé van de Grote Heirweg, tussen de Barmbeekstraat en de Hoonakkerdreef te Beveren-Leie, deelgemeente van Waregem. De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken beslaat 4675 m². Het nieuwe fietspad wordt gerealiseerd op akkerland en grasland, langsheen een bestaande gracht. De wegeniswerken vinden plaats ter hoogte van reeds bestaande infrastructuur.

Beveren-Leie is gelegen op het Schelde-Leie interfluvium, in de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei. Het plangebied is gelegen op het rivierrterras langs de zuidelijke oevers van de Leie en in het oosten en zuidoosten afgeschermd door de Barmbeek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen/vroeg-Holoceen die rusten op fluviale afzettingen van het laat-Pleistoceen. Deze gegevens impliceren een relatief oppervlakkig archeologische situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. De Bodemkaart geeft aan dat het terrein gelegen is op een droge zandige kop. Het sediment bestaat uit lemig zand. Op basis van de landschappelijke situatie is er een trefkans inzake vondstenarcheologie. Daarnaast moeten deze terreinen evenzeer een aanzienlijke aantrekkingskracht gehad hebben op vroege landbouwgemeenschappen in de omgeving.

Cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van de omgeving. Op de Ferrariskaart is het tracé van de Grote Heirweg reeds duidelijk herkenbaar, de belendende percelen zijn ingekleurd als akkerland. Aan deze situatie verandert weinig tot op heden. De orthofotosequentie geeft aan dat het terrein tot op heden in gebruik is als akkerland, wel valt de toegenomen verstedelijking van de ruime omgeving op.

Op het kaartbeeld van de Centraal Archeologische Inventaris is het plangebied weergegeven op de rand van polygoon CAI 76690. Op de akker tegen de noordelijke grens van het plangebied werden in de jaren '70 lithische artefacten uit het mesolithicum gerecupereerd bij een veldprospectie. De ruime omgeving langsheen de Leie in Zuidwest-Vlaanderen is rijk aan archeologische vindplaatsen waarbij in hoofdzaak bewoningssporen uit de Romeinse tijd en middeleeuwen worden onderzocht. Een kleine kilometer ten zuidwesten van het plangebied werden bij onderzoek in de jaren '70 bewoningssporen uit de Romeinse periode onderzocht (CAI 76043). Ook aan de overzijde van de Leie, aan de Vaartstraat te Wielsbeke, werden bewoningssporen en funeraire resten onderzocht uit de Romeinse periode en een gebouwplattegrond uit de volle middeleeuwen (CAI 76713). Verder geeft het kaartbeeld van de CAI een landschap weer dat bezaaid is met cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse hoeves met walgracht. Ook is bij menig veldprospectie in de ruime omgeving langsheen de Leie lithisch materiaal uit het mesolithicum en neolithicum gerecupereerd.

Concreet is er ter hoogte van de geplande ingrepen een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden bestaat de verwachting uit zowel vondsten- als sporenarcheologie. Desondanks deze trefkans wordt, gelet het lineaire karakter van de geplande ingrepen, verder archeologisch onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken langsheen de Grote Heirweg te Beveren-Leie worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. Het voornaamste argument hiervoor is het lineaire en gefragmenteerde karakter van de ingrepen. Gelet de oppervlakkige archeologische situatie kan redelijkerwijs aangenomen worden dat lokale vervanging van het wegdek plaats zal vinden in reeds geroerde grond. Daarnaast zijn de geplande rioleringswerken dermate beperkt in oppervlakte dat verder onderzoek op deze locaties weinig zinvol is. De voornaamste ingreep, de aanleg van het nieuwe fietspad, heeft mogelijk echter wel een betekenisvolle impact op het bodemarchief. Op enige afstand van de weg wordt langs beide zijden een strook van 3,25m voorzien waar een afgraving zal gebeuren van ca. 50cm onder het maaiveld.

Aangezien deze stroken gelegen zijn langsheen een bestaande gracht kan redelijkerwijs aangenomen worden dat een deel van het bodemarchief ter hoogte van deze stroken reeds is aangetast. Onderzoek toont immers aan dat grachten regelmatig hergraven worden en dat de verstoring hierdoor verder reikt dan wat zichtbaar is aan de oppervlakte. Mede door het lineaire karakter van de ingrepen zou bij verder onderzoek dus een archeologisch relevant kader ontbreken. Indien resten worden aangesneden zou de ruimtelijke relatie zoek zijn en het de facto contextloze waarnemingen betreffen. Dus hoewel er zeer zeker een trefkans is ter hoogte van de geplande ingrepen kan verder onderzoek, vanwege het beperkte ruimtelijk kader, niet leiden tot enige wezenlijke kenniswinst. Meer dan een contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan niet verwacht worden, en deze aanwezigheid is reeds gekend op basis van de CAI. De financiële kost van een doorlopend onderzoekstraject zal bijgevolg nooit verantwoord kunnen worden door de mogelijke resultaten.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw fietspad, een aansluiting op bestaande riolering en een lokale heraanleg van de wegenis langsheen de Grote Heirweg te Beveren-Leie. Hoewel de landschappelijke situatie en gekende waarden een trefkans inzake archeologisch erfgoed indiceren kan, gelet het beperkte ruimtelijke kader, verder onderzoek niet leiden tot enige kenniswinst. Op basis van een kosten-batenafweging wordt afgezien van een verder schrijdend onderzoekstraject.

1.5 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.